

Ε Κ Θ Ε Σ Η

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (άρθρο 75 παρ.1 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Διαδικασία άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών, κυβερνοασφάλεια και προστασία προσωπικών δεδομένων πολιτών»

Α. Με το υπόψη σχέδιο νόμου, προβλέπονται τα ακόλουθα:

1. Επανακαθορίζεται το πλαίσιο για την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών και, σε σχέση με τα ισχύοντα, επέρχονται οι ακόλουθες μεταβολές:

α. Επιτρέπεται η υποβολή αιτήματος άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών για λόγους εθνικής ασφάλειας (υπό την οριζόμενη έννοια), μόνο από την Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών (Ε.Υ.Π.) ή την αρμόδια διεύθυνση της Ελληνικής Αστυνομίας (ΕΛ.ΑΣ.), σύμφωνα με την καθοριζόμενη κατά περίπτωση διαδικασία (εγκριτική διάταξη των αρμόδιων εισαγγελικών λειτουργιών).

Ειδικά για τα πολιτικά πρόσωπα (υπό την οριζόμενη έννοια), το αίτημα υποβάλλεται μόνο από την Ε.Υ.Π., απαιτείται επιπρόσθετα δε και άδεια από τον Πρόεδρο της Βουλής ή τον Πρωθυπουργό, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

Επιτρέπεται η γνωστοποίηση της επιβολής του περιοριστικού μέτρου στο θιγόμενο πρόσωπο, σύμφωνα με τις χρονικές και λοιπές προϋποθέσεις και την οριζόμενη διαδικασία.

β. Προσδιορίζονται εκ νέου τα εγκλήματα για τη διακρίβωση των οποίων επιτρέπεται η άρση απορρήτου των επικοινωνιών, με βούλευμα του αρμόδιου δικαστικού συμβουλίου.

γ. Ρυθμίζονται ζητήματα αναφορικά με:

- τη διαχείριση, τη διαγραφή και την καταστροφή, κατά περίπτωση, των φακέλων με το υλικό τεκμηρίωσης για την άρση του απορρήτου καθώς και του υλικού που αποτυπώνεται στο σύστημα επισυνδέσεων,
- τις αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και την τήρηση των κατά περίπτωση προβλεπόμενων ηλεκτρονικών αρχείων,
- τη θητεία των αρμόδιων εισαγγελικών λειτουργιών. **(άρθρα 1 - 9)**

3.α. Επέρχονται τροποποιήσεις στον Ποινικό Κώδικα και συγκεκριμένα:

- Προβλέπονται ποινές δεκαετούς κάθειρξης (αντί φυλάκισης) για το αδίκημα παραβίασης απορρήτου τηλεφωνικής επικοινωνίας και προφορικής συνομιλίας καθώς και για το αδίκημα της παραβίασης μη δημόσιων διαβιβάσεων δεδομένων ή ηλεκτρομαγνητικών εκπομπών (στην τελευταία περίπτωση καταργείται και η ισχύουσα χρηματική ποινή).

- Θεσπίζεται ποινή φυλάκισης για τα πρόσωπα που παράγουν, πωλούν και εν

γένει διακινούν απαγορευμένα λογισμικά και συσκευές παρακολούθησης, όπως αυτά εξειδικεύονται με απόφαση του Διοικητή της Ε.Υ.Π. καθώς και συνθηματικά, κωδικούς πρόσβασης ή παρεμφερή δεδομένα που διευκολύνουν την πρόσβαση σε πληροφοριακά συστήματα, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

β. Επιτρέπεται, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται με π.δ., η σύναψη συμβάσεων εκ μέρους κρατικών δομών για την προμήθεια των προαναφερόμενων απαγορευμένων λογισμικών ή συσκευών παρακολούθησης, στο πλαίσιο εκπλήρωσης των σκοπών τους.

γ. Προβλέπεται η ενημέρωση του κοινού αναφορικά με απαγορευμένα λογισμικά και συσκευές, μέσω του ιστότοπου της Ε.Υ.Π. **(άρθρα 10 - 14)**

4. Ρυθμίζονται θέματα οργάνωσης και λειτουργίας της Ε.Υ.Π. και ειδικότερα:

α. Συστήνονται:

- Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, επιπέδου Υποδιεύθυνσης, η διάρθρωση και οι αρμοδιότητες της οποίας καθορίζονται στον Οργανισμό και τον εσωτερικό κανονισμό της Ε.Υ.Π.,

- Γραφείο Τύπου, με τις οριζόμενες αρμοδιότητες.

β. Προβλέπεται η καταχώριση στο ΚΗΜΔΗΣ των μνημονευόμενων στοιχείων των δημοσίων συμβάσεων, στις οποίες αναθέτουσα αρχή είναι το Κέντρο Τεχνολογικής Υποστήριξης, Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΚΕ.Τ.Υ.Α.Κ.).

γ. Επανακαθορίζονται οι αρμοδιότητες της Ε.Υ.Π. ως Τεχνικής Φύσεως Αρχής Ασφαλείας Πληροφοριών (INFOSEC).

δ. Επανακαθορίζεται, επίσης, η ιδιότητα του προσώπου που ορίζεται Διοικητής της Ε.Υ.Π., ο οποίος μπορεί να είναι μόνο υπάλληλος του διπλωματικού κλάδου ή απόστρατος αξιωματικός των ενόπλων δυνάμεων ή των σωμάτων ασφαλείας, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα.

ε. Μειώνεται σε δύο (2), από τρεις (3), ο αριθμός των Υποδιοικητών που βοηθούν στο έργο του τον Διοικητή της Ε.Υ.Π.

στ. Συστήνεται Ακαδημία Πληροφοριών και Αντικατασκοπείας Ε.Υ.Π., η οποία λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και έχει ως αποστολή την εκπαίδευση, επιμόρφωση και εξειδίκευση του προσωπικού της Ε.Υ.Π., για την αποτελεσματικότερη εκτέλεση των καθηκόντων του.

Με απόφαση του αρμόδιου μέλους της Κυβέρνησης, εγκρίνεται ο Κανονισμός Λειτουργίας της Ακαδημίας, με τον οποίο ρυθμίζονται τα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας της, η διάρκεια των εκπαιδεύσεων, η εκπόνηση προγραμμάτων διδασκαλίας κ.λπ. **(άρθρα 15 - 19)**

5. Εισάγονται ρυθμίσεις που αφορούν στην Κυβερνοασφάλεια και ειδικότερα:

α. Συστήνεται Επιτροπή, ως όργανο συντονισμού των μνημονευόμενων φορέων για θέματα Κυβερνοασφάλειας και καθορίζονται η αποστολή, οι αρμοδιότητες, η συγκρότηση και ο τρόπος λειτουργίας της.

Επιτρέπεται, για την υποβοήθηση στην άσκηση των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής, η σύσταση ομάδων εργασίας, από εξειδικευμένο προσωπικό του δημόσιου τομέα και ιδιώτες εμπειρογνώμονες.

Η διοικητική υποστήριξη της Επιτροπής ανατίθεται στην Προεδρία της Κυβέρνησης.

Ορίζονται οι φορείς που υπέχουν υποχρέωση ενημέρωσης και παροχής συνδρομής στην Επιτροπή.

β. Η «Κοινωνία της Πληροφορίας Μονοπρόσωπη Α.Ε.» (Κ.τ.Π. Μ.Α.Ε.)

ορίζεται αρμόδια για τη διαχείριση και υποστήριξη της υλοποίησης των ειδικών δράσεων σε θέματα κυβερνοασφάλειας που επιχορηγούνται σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο, σε αντικατάσταση της υφιστάμενης Ειδικής Υπηρεσίας Ψηφιακού Μετασχηματισμού.

γ. Καθορίζεται το πλαίσιο συνεργασίας της Εθνικής Αρχής Κυβερνοασφάλειας (Ε.Α.Κ.) και της Ε.Υ.Π., στον τομέα παρακολούθησης απειλών και ευπαθειών συστημάτων πληροφορικής και επικοινωνιών.

δ. Προβλέπεται η κατάρτιση, από τους συναρμόδιους φορείς, Εθνικού Σχεδίου Αποτίμησης Επικινδυνότητας συστημάτων Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών.

ε. Για τη στελέχωση της Ε.Α.Κ., επιτρέπεται, πέραν των ήδη προβλεπομένων, και η απόσπαση δικηγόρων με έμμισθη εντολή από φορείς του δημόσιου τομέα (καταλαμβάνουν κενές ή προσωποπαγείς θέσεις, μισθοδοτούνται από τον φορέα πρόελευσης και διατηρούν πρόσθετες αποδοχές, σύμφωνα με το άρθρο 50 του ν.4635/2019).

στ. Συστήνεται στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης Ενοποιημένο Κέντρο Αναφοράς Κυβερνοασφάλειας (Ενοποιημένο SOC) και καθορίζονται ο σκοπός και οι αρμοδιότητές του. Περαιτέρω:

- Ορίζεται το Ενοποιημένο SOC ως το κεντρικό σημείο του Εθνικού Δικτύου SOC, το οποίο αποτελείται από τα τομεακά SOC και υποστηρίζει τους οργανισμούς που μετέχουν σε αυτό στην αναγνώριση, διαχείριση, αντιμετώπιση και ανάκαμψη από κατανεμημένες κυβερνοεπιθέσεις, επεξεργάζεται δε πληροφορίες και δεδομένα τα οποία διαβιβάζονται σε αυτό από τους οργανισμούς και τις υποδομές που αποτελούν το Εθνικό Δίκτυο SOC, καθώς και από κάθε διαθέσιμη πηγή.

- Προσδιορίζονται οι φορείς που εντάσσονται υποχρεωτικά στο Εθνικό Δίκτυο SOC και η διαδικασία αποστολής δεδομένων στο Ενοποιημένο SOC.

- Δημιουργείται και λειτουργεί στο ανωτέρω Υπουργείο, Εργαστήριο Αναλύσεων, Δοκιμών και Μελετών, για την προαγωγή και αξιοποίηση της εφαρμοσμένης επιστημονικής έρευνας σε θέματα κυβερνοαπειλών και εν γένει θέματα ασφαλούς λειτουργίας των συστημάτων Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).

ζ. Προβλέπεται η δυνατότητα αναπροσαρμογής, με υπουργική απόφαση, των κυρώσεων (πρόστιμα του άρθρου 15 του ν.4577/2018) που επιβάλλονται στους φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών (Φ.Ε.Β.Υ.).

η. Επεκτείνεται το πεδίο εφαρμογής του ν.4577/2018, για θέματα κυβερνοασφάλειας, και σε λοιπούς φορείς του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα και λοιπές οντότητες, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. **(άρθρα 20 - 33)**

6.α. Επέρχονται τροποποιήσεις στον ν.4624/2019, (προστασία από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα), οι οποίες αναφέρονται μεταξύ άλλων:

- στη διεύρυνση της έννοιας των όρων «αρμόδια αρχή» και «υπεύθυνος επεξεργασίας»,

- στη δημοσιοποίηση προς την Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, των στοιχείων του υπεύθυνου προστασίας δεδομένων σε δημόσιους φορείς,

- στη διασφάλιση της νομιμότητας επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,

- στην παροχή συγκατάθεσης του υποκειμένου των δεδομένων,

- στη δημοσιοποίηση προσωπικών δεδομένων από τις εισαγγελικές αρχές.

β. Συστήνεται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, μη αμειβόμενη, Μόνιμη Επιστημονική Επιτροπή Προσωπικών Δεδομένων, με αποστολή την άσκηση καθηκόντων νομοπαρασκευαστικού έργου, μετά από παρακολούθηση των επιστημονικών και νομολογιακών εξελίξεων και του εθνικού και ενωσιακού νομικού πλαισίου προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και συμμετοχή σε αρμόδια διεθνή όργανα.

Καθορίζονται η σύνθεση και ο τρόπος λειτουργίας της Επιτροπής και προβλέπεται η καταβολή στα μέλη της των εξόδων μετακίνησης κατά τα ισχύοντα. **(άρθρα 34 - 46)**

7.α. Παρέχονται οι αναγκαίες εξουσιοδοτήσεις, για τη ρύθμιση επιμέρους ζητημάτων, αναφορικά με την εφαρμογή των προτεινόμενων διατάξεων.

Περαιτέρω, ορίζεται ότι με κ.υ.α. καθορίζεται, κατά παρέκκλιση της κείμενης νομοθεσίας, η αποζημίωση που καταβάλλεται στα μέλη (δημόσιοι λειτουργοί και υπάλληλοι και ιδιώτες εμπειρογνώμονες) των ομάδων εργασίας που συνιστώνται για την υποβοήθηση της Επιτροπής Συντονισμού για θέματα Κυβερνοασφάλειας.

β. Εισάγονται μεταβατικής ισχύος διατάξεις και παρατίθενται οι καταργούμενες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. **(άρθρα 47 - 51)**

B. Από τις προτεινόμενες διατάξεις, προκαλούνται επί του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού λοιπών φορέων Γενικής Κυβέρνησης, κατά περίπτωση, τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

1. Ετήσια δαπάνη από:

α) τη σύσταση στην Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών (Ε.Υ.Π.):

- Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, επιπέδου υποδιεύθυνσης,
- Γραφείου Τύπου,
- Ακαδημίας Πληροφοριών και Αντικατασκοπείας Ε.Υ.Π.,

και την ως εκ τούτου αντιμετώπιση του κόστους λειτουργίας των προαναφερόμενων οργανικών μονάδων (προμήθεια αναγκαίου υλικοτεχνικού εξοπλισμού, κόστος υλοποίησης αρμοδιοτήτων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων, λοιπά λειτουργικά έξοδα), **(άρθρα 15 και 19)**

β) τη σύσταση στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Ενοποιημένου Κέντρου Αναφοράς Κυβερνοασφάλειας (Ενοποιημένο SOC) και Εργαστηρίου Αναλύσεων, Δοκιμών και Μελετών και την ως εκ τούτου κάλυψη των εξόδων προμήθειας υλικοτεχνικού εξοπλισμού και λοιπών εξόδων λειτουργίας τους. **(άρθρα 31 και 47 παρ. 6 και 7)**

Το ύψος των προαναφερόμενων δαπανών εξαρτάται από την έκδοση των κατά περίπτωση προβλεπόμενων κανονιστικών πράξεων.

2. Ετήσια δαπάνη από την καταβολή αποζημίωσης, κατά παρέκκλιση της κείμενης νομοθεσίας, στα μέλη (δημόσιοι λειτουργοί και υπάλληλοι και ιδιώτες εμπειρογνώμονες) των ομάδων εργασίας που συνιστώνται για την υποβοήθηση της Επιτροπής Συντονισμού για θέματα Κυβερνοασφάλειας. **(άρθρα 24 και 47 παρ.5)**

Το ύψος της δαπάνης αυτής εξαρτάται από την έκδοση κ.υ.α.

3. Δαπάνη από: **α)** τη σύναψη συμβάσεων από κρατικές δομές, για την

προμήθεια απαγορευμένων λογισμικών ή συσκευών παρακολούθησης, στο πλαίσιο εκπλήρωσης των σκοπών τους. **(άρθρο 13)** Το ύψος της δαπάνης αυτής εξαρτάται από την έκδοση π.δ. και από το περιεχόμενο των συναπτόμενων συμβάσεων,

β) την κάλυψη του κόστους κατάρτισης και υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Αποτίμησης Επικινδυνότητας συστημάτων Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών. **(άρθρο 29)**

4. Ενδεχόμενη δαπάνη από την αντιμετώπιση του πρόσθετου κόστους τήρησης, από τους εμπλεκόμενους φορείς (Ε.Υ.Π., ΕΛ.ΑΣ., Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα), ηλεκτρονικών αρχείων ή ψηφιοποίησης φυσικών αρχείων, στο πλαίσιο εφαρμογής των ρυθμίσεων για την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών. **(άρθρα 1 - 9 και 47)**

5. Από την αναπροσαρμογή των προβλεπόμενων ποινών και προστίμων, κατ' εφαρμογή των **άρθρων 11, 12 και 32 παρ.2**, θα επηρεάζεται ανάλογα το ύψος των εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού και των λοιπών φορέων Γενικής Κυβέρνησης, κατά περίπτωση (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. κ.λπ.).

Αθήνα, 29 Νοεμβρίου 2022

Η Γενική Διευθύντρια

Ιουλία Γ. Αρμάγου